

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Moravská zemská knihovna v Brně poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů Digitální knihovny MZK podléhá autorským právům. Využitím Digitální knihovny MZK a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z Digitální knihovny MZK není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Moravská orlice**

Vydavatel: **František Uman**

Vydáváno v letech: **3.1863 - 3.1864**

Číslo ročníku: **1**

Číslo výtisku: **11**

Datum vydání čísla: **22.3.1863**

Identifikátor ISSN: **1803-117X**

Stránky: **[1], [2], [3], [4]**

MORAVSKÁ ORLICE.

Odpovědný redaktor: František Uman.

Na „Moravskou Orlici“ předplácí se:		Cena Inzeratů:	
al do konce března v Brně: — zl. 66 kr. r. č.	al do konce března Poštou: — zl. 85 kr. r. č.	Za inzerat platí se za řádek drobného písma při prvním vytknutí 5 kr., při druhém 4 kr., při třetím a každém dalším vytknutí podyvě 3 kr. r. č. Mimo to platí se při každém vytknutí za kólek 30 kr. r. č. Za vytknutí před inzeraty platí se třikrát tolik. Listy přijímají se jen frankovaně; nepopředené reklamace neběha opatřovati známek poštovní.	
od prvního dubna: 1 — zl. 17	od prvního dubna: 1 — zl. 17	Redakce: na zeleném trhu č. 432.	
čtvrtletně: 3 — zl. 50	čtvrtletně: 3 — zl. 50	Administrace a expedice: v starověské ulici č. 210.	
Za donášení do domu platí se na měsíc 10 kr.			
Jednotlivá čísla se tisk prodávají.			

Telegramy „Moravské Orlice.“

Ze Lvova, 20. března (v noci). Langiewicz přešel do Haliče a byl doveden do Tarnova. Na Podolí povstání se zmaha.

Z Krakova, 21. března (v noci). Dnes stálo 2000 povstalců u Igomonie, druzí u Tropišova na rakouských hranicích. U Potoka bojuje 1000 povstalců s Rusy, od nichž z části do lesa zapuzeni jsou.

Telegrafické zprávy.

Z Neapole, dne 19. března. Dnes probíhalo ke dvěma tisícům lidu třídu Toledskou volající: „Ať žije král Garibaldi!“ Večer byla tato třída osvětlena. Několik set lidí srotilo se opět a provolávalo: „Ať žije Garibaldi! Ať žije Polsko!“ Když pak se objevilo vojsko, rozešlo se vše v tichosti.

Z Krakova, dne 19. března (v noci). Krutý boj mezi Langiewiczem a 8000 Rusů trvá již od 16. t. m. Mezi Chrobrem a Zlotou svedl sbor Langiewicz a Jezioranského tuhý boj s Rusy. Boj tento skončil částečně porážkou Poláků. Téměř veškerá zavazadla jakož i ostatní zásoby povstalců padly Rusům do rukou. Bitva u Zagoscie dne 18. t. m. zůstala bez výsledku. Sarvátka u Busku nad Novým Míastem téhož dne nevypadla šťastně pro povstalice. Tamtéž bojováno dne 19. dopoledne znovu. Výsledek však není znám.

Naším obcím.

Nejhlavnější příčina, proč to v našich venkovských, jak vesnických tak městských obcích posud tak smutně vypadá, proč sem nová doba s jasnější, příjemnější tváří posud zavítati nechce, a starý pan cop v celé rodu všude a ve všem neobmezeně panuje: jest netečnost našich sousedův a měšťanův.

Víme sice velmi dobře, že jsou to zbytky staré, neobmezené vlády, která národy jen co stádo střízlivých ovcí považovala a vsudy a ve všem k tomu směřovala, aby si je dle této ovčí nátury vychořala.

Takovýmto vychováním se arcit muselo stát, že všechen samostatný, osobní život zahynul, že soběctví, podlizavost a lokajství ve všech vrstvách se zakořenily, a že člověk, toto rozumné, dobrosečné stvoření boží za orající a mlátící mašinou byv považován, jen tolik platil — kolik „platil“.

Ale u všech vsudy! Vždyť pak ty časy už pomínuly, aby bohda nikdy více se nenavrátily, — a tož tedy, když jsme už tak, abychom to hezky řekli, pohodlní o větší volnosti a nová práva puštěti se do boje, tož myslíme žeby se velmi slušelo, abychom alespoň vydobytých už práv a propůjčené nám volnosti horlivě použili.

A to jest právě to, nad čím se rmoníme, a co našim krajanům pokládáme za zlé.

Tato bezstarostnost, hostejnost, nevímavost a netečnost ke všemu, co jen trochu obecnosti zavání, jest přední příčinou, že, co by se zdálo k víře nepodobno, kolikráte ve mnohé obci jediný člověk celou obcí liaovolně vládne, s jejím jménem po své chuti hospodáří, právě tak, jako by byl Bach jeho strýc a jakoby nebylo žádných občanů a žádného obecního řádu.

A kdyby i semtam někteří se našli, jižto bezprávi toto nahlížejí nespokojené nad tím broukajíce, tedy se to stává jen potajmo, jen tak, aby jich nikdo neslyšel a pěst neviděl, kterou zatajíjí jen — v kapse. K veřejnému, ovšem zákonitému, osvědčení svého mínění, k mužnému zastání se o své právo pro samé strýčkovství, kmotrovství a sousedství nikdo se neodhodlá. A poněvadž tak každý myslí, každý tak jedná, tedy není divu, že to v našich obcích větším dílem posud vypadá ještě tak, jako v nějakém tureckém pašalíku.

Ze na mnoze tento neprávný, a abychom hned řekli neustavný stav už se poznává a nemile se nese, toho důkazem jsou časté stížnosti a žaloby našich obcňů.

Myšleme však, že tu stížnostmi a žalobami málo se pomůže. Tu pomáhá jen dvoji: za prvé aby občané hleděli práv a povinností svých poznati, a za druhé, aby se odhodlali poznanych,

patřících jim práv mužně, vsude a naproti každému hájiti.

To jest ta jediná cesta, na které k lepšímu stavu dospějeme. Všechno jiné bédování, lamentování a stěžování jest marné a samostatných obcňů nedůstojné. „Pomoz si sám, a Pánbůh ti pomůže“, praví velmi trefně přísloví, a to platí jak v soukromém tak ve veřejném životě.

Ze se z počátku malým mrzutostem a kyslostem vyhnouti sotva bude možno, to naše dobré předsevzeti ochabiti nesmí. Zkusme toho jen a vytrvejme; neboť jen vytrvalost vede k cíli, a jen odhodlaným přeje Bůh!

Řeč dra. Riegra,

jižto hájil návrh Palackého směřující k revisi volebního řádu království českého v sezení zemského sněmu českého dne 10. března.

(Pokračování.)

Poukazovalo se dále k tomu, že i průmysl zvláštním jest zájmem, zvláštním faktorem. Ano, pánové, také průmysl! Toť opět všeobecný pojem. Co je to průmysl? Vyměňování a rozmnožování produkce, rozmnožování materiálních statků. Toto však jeví se může u veškerých odvětví průmyslu. Jsou průmyslní hospodáři, jsou též průmyslní horníci, měl by tedy průmysl toliko v remeslnictvu, toliko v továrnách svého zastoupení dosíci anebo vsude, kdekoli se objeví, kdekoli se jim produkce materiálních statků rozmnožuje? Myšlim, že vsude měl by se naň ohled bráti; avšak kdez jinde hledati měřítka než opět v rozměru daní? Ten, jenž mnoho vyrábí, bude dojistá i náležitě daněmi obtížěn; poměr tento vypátrati berníční úředníci sami již mistrně dovedou. (Vesetost.) — Mluví se mnoho též o zájmech inteligence. Pánové, jsem v skutku ten nejposlednější, který by těmto zájmům důležitosti upíral, avšak v tom, trvám, mi všickni přesvědčíte, řeknu-li, že inteligence obou národností v naší zemi takřka na stejné výši stojí, a pravděla, že obyvatelstvo země této v celku nejvzdělanějším jest ze všech národů říše rakouské, myšlim, že výrok ten platí v stejné míře pro obě národnosti (bravo), ano myšlim, že národ český vzhledem ku vzdělanosti své zaslouží stejného zastoupení jako národ německý, i že nepotřebuje se lekati porovnání s kterýmkoliv

F E U I L L E T O N .

Polsko od roku 1746—1863.

D. Království Polské, jehož trvání naplňuje skoro tisíc let, rozkládalo se, za panování posledního slabého krále Stanislava Augusta Poňatovského, od moře Baltického na severu, až blízko ku moři Černému a horám Karpátským na jihu; odtud opět rozprostíralo se k severozápadu, ku řece Odře a na východ ku břehům Dněpru a Dvíně. Stanislav Aug. Poňatovský, jsa miláčkem círovn Kateřiny, stal se její pomocí králem Polským, r. 1761; Repnin, plukovník a vyslanec ruský, obstopil sněmovnu děly a bodáky a poslanci byli donuceni Poňatovského voliti. Hned na začátku jeho panování tvořily se ve slechté straně, jejichž výplodem byla konfederace Torouňská r. 1767; protestanté a schismatické se domáhali stejných práv s katolíky; Kateřina je podporovala, náčelníci protivníci této konfederace byli dílem odpraveni dílem vypovězeni. Adam Krasínski, biskup Kamenecký, byl též mezi nimi a s tíží jen utekl rukoum zruřivých pronásledovatelů. Ad. Krasínski hledal pomoci u zahraničných mocnářů, avšak nedocíliv zevně ničeho, vrátil se naspět a vlastimilové zavázali se konfederaci Barskou vyhnati nenáviděné Rusy; povstání se rozšířilo a zmohlo, ale což na plat, když nebylo ani svornosti ani dostatečných příprav: nejhůře jim však dělalo spiknutí kozákův v Ukrajině pod náčelníkem jmenem Zelezník proti šlechtě polské, která zde strašně byla povražďena. Pevně jejich sídlo Bar bylo vydobyto a účastníci konfederace hrozně potrestáni.

Tak se zdálo, že jest utlumené spiknutí; avšak konfederati zatím dostali podpory od Francie, též Turci počali bojovati s Rusy, a tak povstalci mohli opět zdvihati hlavy. Po několika vítězstvích nad Rusy prohlásili, že svého krále Poňatovského trůnu zbavují, jelikož se navše, co se dálo, jako král malovaný díval, a Pulavský odváží se nerozumného a přeháhleného činu, že poslal Stravinského, aby krále násilně sebral a bez úrazu do jeho rukou přivedl.

Již ho měli v lese za Varšavou, ale Kuźma zradiv splínce, krále propustil, načež jsou konfederati všichni vyhlazeni a Poláci co lidé, kteří na svého pomazance ruku vztáhnutí chtěli, roztržením Polsky potrestáni. Roku 1772 rozdělilo Rusko, Prusko a Rakousko Polsku mezi sebe, tak jakoby nic; a král Poňatovský na to hostejně pohlízel. Přes 20 let bylo v zemi pokoje, národ počal mysliti o vzděláním, o zvelebení vlasti a roku 1791 prohlášena na sněmu konstituce dne 3. máje.

Což však říkala šlechta této konstituci, kterou i měšťan a sedlák stal se jej rovným?

Někteří šlechtici, hrdopýškové a zaslepení zavázali se konfederaci Targovické r. 1793 proti konstituci a círovn je opět podporovala. Národ povstal proti novému nepříteli, proti zrádcům konstituce. Král aby neurazil círovn, přidal se ku zrádcům. Voláno tu opět na všech stranách, že Poláci nejsou s ním spokojeni a proto že je zastihnouti musí trest Boží.

Ahle roku 1793 vzali si Prus a Rus opět po kousku Polsky a to bylo druhé rozdělení Polsky. Zatím ale se povstání zmáhalo hlavně vedením Tade. Kosciuszka. Posádka ruská ve Varšavě povražďena, zrádci jsou věšeni a stati — avšak Kosciuszko byl po několika vítězstvích konečně po-

ražen, ač jeho vojsko s podivuhodnou udatostí bojovalo, dne 10. října 1794 pod Maciejovicemi a tím potlačena jest zpoura a nastalo vraždění Poláků; 20 tisíc jich dílem porubáno, dílem postříleno nebo ve Visle utopeno po dobytí Pragy.

Nato podniknuto poslední rozebrání Polsky. Rus, Prus a Rakusan rozdělili se ještě o zbytky slavného tak království. — Brzo po tom objevil se na obzoru politickém Napoleon Bonaparte. Počal národům snímati pouta stará, aby je sevrul novými. Dombrovský sebral polské emigranty, a utvořil legiony z nich v zemi Vlašské, aby táhly s Napoleonem proti Rusům jsa toho mínění, že Napoleon z vděčnosti obnoví království Polské.

Napoleon ale viděl se přinucena odtáhnouti od Moskvy, jižto byli Rusové pro vlast obětováni a poražen byl u Lipska. Všecka nádeje Poláků opět zmizela.

Mocnáři evropští sjeli se ve Vídni r. 1815 na kongres. Zde rozřešena mezi jiným též otázka polská. Utvořeno království Polské pozůstávající z 8 vojvodstev a nazváno královstvím kongresním. Králem byl cír ruský Alexander a náměstníkem Konstantin, bratr jeho.

Alexander byl velmi dobrotiv na Poláky, dával jim koncese, vzdělával mládež a zveleboval zemi. Za deset ale let umřel Alexander. Po něm nastoupil Mikuláš, a Polsko fídl velkokníže Konstantin způsobem barbarským. Proto vypukla r. 1830 v měsíci listopadu opět revoluce, zvláštní způsobena Lelevelem, někdejšími profesorem dějepisu ve Vilně a pšobícími zjevně na obnovu mládež.

Dne 29. a 30. listopadu vražděno ve Varšavě Rusů; velkokníže, jejtž prvního napadli, se skryl, pak ujel.

národem v říši rakouské ani duchaplné Kocovány*) nevyjímaje. (Nepokoj na levici, Dr. Hanisch volá: To je sprsté!)

Dále udávala většina komise, že jde tu o to, aby ve vys. shromáždění jakýsi stín nespravedlnosti vržen byl. Nuže, pánové, vy mi přisvědčíte, že slavné shromáždění nesmí se nikterak dle stínu řídit, nesmí nikdy dle stínu rozhodovati. Sněm náš musí přiblížiti k jádru a pravdě. Má-li volební řád nějakých vad, musí se tyto odstranit; nemá-li jich však, musí se to přísnou zkouškou dokázati, a teprv tato zkouška nejjasněji objeví, byla-li stížnost drem. Palackým vznesená nespravedlivá čili ne!

Pánové! Tim si tak mnoho nikdo nezadá, když náhodou se dostane v držení nepravého statku, tenkrát ale by se muselo o jeho poctivé vůli pochybovat. Kdyby se zkouše vyhnouti chtěl, když se právní titul z přirozeného stanoviska nedá úplně ospravedlnit. Když však zcela loyálně a upřímně praví: „Ano, zkoušejte, a ukáže-li se, že mi tolik nenáleží, pak ochotně vydám to, což přes míru se mi dostalo,“ pak bude mít každý k němu důvěru, a o takovou důvěru má se ústava naše zasazovat. Pánové! ve zprávě většiny poukazuje se k tomu, že oprava volebního řádu v nynějším okamžiku za tou příčinou není k provedení, poněvadž se nejprve musí určití okresy, totiž obce okresní. (Pokrač.)

28. Sezení sněmu moravského,

dne 20 března 1863

Přetržené sedění začalo se zase ve 4 hodiny 30 minut.

Cl. 19. přijme se bez řeči. Při článku 20. žádá K. Oberleithner, aby se vynechalo číslo 8., kde stojí, že ti nejvyšší poplatníci, kteří jsou uvedeni v čl. 18., mohou volbu do obecního výboru odmítnouti, ale po odporu hr. Belcrediho a hr. Kinského bere svůj návrh nazpět. Cl. 20. přijme se, rovně tak čl. 21. a 22. bez řeči.

Při čl. 23. učinil odbor dvě změny, 1. místo „Cisari pánu“ má se říci: „Jeho cis. král. apošt. Veličenství“, a 2. že představený obce nemusí skládati slib před celým výborem obecním, nýbrž pouze před úřadem politickým, aby se nemuselo činiti tolik cest od úředníků do obcí.

v. Hopfen chce, aby se řeklo pouze „Cisari Pánu“.

Schneider chce, aby představení přísahali též na ústavu, ale bere svůj návrh nazpět po odpovědi Pražáků, že ústava již jest obsažena ve slově „zákon“.

Cl. 24. bez řeči schválen, též tak čl. 25. a 26. Při Cl. 27. jednající o samostatné činnosti obce žádá posl. Izák, aby obec měla též právo udělovat povolení na ženění a k muzikám.

Dr. Pražák odpovídá, že dle jeho mínění to již jest v čl. 27. obsaženo. — Článek přijat bez předavku Izákova.

Cl. 28. schválen bez řeči, též tak čl. 29. a 30., jenž stanoví věci, které má výbor v pořadu bráti, potom čl. 31., 32., čl. 33. s nepatrnou změnou v německém znění, čl. 34. a 35.

Dr. Ryger navrhuje, aby do čl. 36. postavil se druhý odstavec návrhu vládního, jež odbor vynechal.

v. Hopfen je proti tomu, též tak zpravodaj dr. Pražák. Článek přijat, jak jej navrhl odbor.

*) Rodinný statek kn. Auerspergů ve Krajině.

Chlopíckí zvolen generálem povstalců a poněvadž viděl nesvornost a bezudnost jejich, snažil se dosáhnouti dne 5. prosince diktatury, avšak brzo odstoupil a následoval Vladislav Ostrovský.

Heslem národu bylo: „Smrt nebo vysvobození z jarma tyranů.“

Marně hnal ruský gen. Děbič-Zabalkanský dne 19. a 20. února na Pragu, Poláci zoufale se bráníce Rusy odrazili. Dne 26. května však na hlavu poražení jsou od něho u Ostrolenky. Děbič-Zabalkanský umřel ránou morovou; po něm následoval ve velitelství hrabě Paskévčič-Erivanský. Pritáhla k Varsavě, shodl se s posádkou, že mohou povstalci vytrhnouti z Varsavy; město však zůstalo v ruce ruských.

Povstalci se vystěhovali do zemí cizích, hlavně do Francie, Švýcar a Vlach.

R. 1846 mělo opět v Poznani vypuknouti povstání. Pruská ale vláda tomu předešla jskou o tom spravena a zatkla Měroslavského, náčelníka zpourey.

Zároveň vypuklo povstání v Krakově, kde lékař Tyšovský povstalec vedl v království Haličském. Rakouská ale vláda udušivši v Krakově povstání popudila sedláky haličské proti šlechtě polské, a tak původcové revoluce jsou od svých vlastních lidí vražděni.

Vystěhovalci polští po světě se toulající bez vlasti jen tou nádeží se kojili, že opět přijde čas, kde je vlast k boji povolá, a proto se cvičili pomáhající v každém boji národům cizím za vlast a svobodu bojujícím.

Ku konci roku 1862 nastal v Polsku opět nový ruch. Poláci jevíli zvláštním způsobem své vlastenské smýšlení. Jali se totiž navštěvovati hroby svých

Cl. 37. přijat bez řeči, rovně čl. 38. a 39. Po té přerušeno sedění na chvílku, protože se začíná rozsvěcovat. Sluhové roznášejí poslancům vodu na pítí. Po přestávce přijaly se bez řeči čl. 40., 41., 42., 43., 44., 45., 46., 47., 48.

Od článku 49. dal předseda tak hlasovati, že kdo je srozuměn s návrhem, má ztáti sedět.

Takovým způsobem přijaly se jednotlivé čl. 49., 50., 51. a 52.

Při čl. 53. připomíná p. mistodržitel, že je to proti čl. 16. obecního zákona od 5. března 1862, aby okresní zastupitelstvo mělo rozhodovati, je-li některé usnesení výboru obecního protizákonné, či nic; to prý dle řečeného článku přísluší okresnímu úřadu.

Dr. Pražák praví, že to jenom přidáno jest, aby vedle úřadu okresního mohl v oboru samostatné působnosti obrátiti též k zastupitelstvu okresnímu. — O tomto odstavci muselo se hlasovati vyvoláním jménem, poněvadž předseda nemohl poznati, na které straně jest většina. Návrh odboru přijat jest dle návrhu odboru 48. hlasy proti 46.

Vstáváním zase přijaty jsou články: 44., 55., seděním pak čl. 56.

V čl. 57. vynechal odbor větu: „Toto trestní právo vykonává se mocí působnosti přešené.“

Dr. Pražák vysvětluje, proč to učiněno. Dr. Giskra jest proti vynechání z rozličných vědeckých důvodů.

Dr. Mezník (něm.) staví se na půdu skutečnosti, na půdu zákona obecního z roku 1849, v němž také se dovoluje představenému, ukládati pokuty až do 10 zl. a nikoli mocí působnosti přešené.

Mistodržitel primlouvá se za podržení těch slov.

Dr. Pražák hájí návrh odboru. Dr. Kaufmann činí zvláštní návrh, aby se přidalo, že každému lze se odvolati z trestu k politickému úřadu.

Dr. Ryger zvucným hlasem a rázným divadelním přízvukem vylučuje za hojného smíchu pravice a středu strašlivé následky pro celý stát, kdyby představený obce směl samostatně uložiti pokutu 2 zl. nebo 1 hodiny vězení.

v. Hopfen a dr. Adamecík hájí z rozličných důvodů návrh vlády. Dr. Mezník odpovídá zase Adamecíkovi, mistodržitel opakuje to, co řekl dříve; hr. Kinský ukazuje na Angličko, kde házdá moc trestní vykonává se mocí krále neb královny.

Hr. Belcredi praví, že sněm nesmí se dát zastrážiti, když zástupce vlády dává na srozuměnou, že by nemohl tomu zákonu zjednatí stvrzení vlády, to by byla nestoatná bojácnost (bravo!).

Skéne hájí návrh vlády z důvodu politických.

Dr. Pražák dokládá se slovy jednoho vysokého státníka v říšské radě Vídeňské, jenž tam sěděl na levici, a jenž při rokování o zákonu obecním pravil, že všechna moc státu pochází z obce, a nikoliv moc obce ze státu.

Mistodržitel mezi tím volá: „Žádám za slovo!“ — ale když dr. Pražák navrhl, aby ten čl. se zase odkázal odboru, by se o něm uradil, vzdal se slova. Návrh odročování padl. K návrhu dra. Pražáka učiněna před hlasováním přestávka na několik minut. Dr. Ryger se vzteká. Po přestávce, v nížto strany se srozuměly, přijal se opravný návrh dra. Kaufmanna, pro nějž hlasováno se všech stran. 58. a 59. čl. přijaly se seděním.

proslavených mužů, jižto se byli pro vlast obětovali a zpívali vlastenecké písně v hlucném průvodu.

Toho nemohla sněsti vláda ruská a protož byli Poláci vražděni zpívající nábožné písně, byli zavrženi a týráni každou choutkou nepřátel; konečně nastala rekruturka v měsíci lednu 1863; národ poznal ihned, co tím ruská vláda zamýšlí, a protož povstal.

Mladíci, jižto odvedeni býti měli, utekli z Varsavy do blízkých lesů. Vojsko nepřátelské se stihalo. Přišlo tu k boji. Uprchlíci neozbrojeni se bránili čím mohli; konečně se ale tato zpráva po kraji Polském bleskem rozšířila, mládež se chápala zbraně, opouštějí školy a dílny, v každém skoro okresu se vyskytla tlupa povstalců. Jednotlivé tyto tlupy se spojily ve větší a sporádnější voje, vyvolivše si dle návrhu revolučního sboru ve Varsavě velitele své. Tak máme hlavně sbor Langiewiczův v kraji jihozápadním u hranic prusko-rakouských, Microslavského na severozápadu blíž města Haliče a na jihozápadě u Lublina Bogdanowicze. Menších tlup je množství na všech stranách kraje.

Srdnatosti, podivné a zoufalé odvahy dost, zbraně ale a streliva málo.

Tak jsme vylíčili docela objektivně století, skoro bez ustání revolučné. Nyni chceme těs my Českoslované pronesti úsudek o tak důležité a rozhodující věci.

Revoluce polské pacházely téměř povždy výhradně od šlechty, lid neměl v nich leč malého podílu, jsa buď na prsto netečný aneb i docela proti povstalcům; proto také hlavně vzaly spatný konec veškeré revoluční pokusy. Šlechta povstala, aby získala svobody nikoliv pro národ, nýbrž pro

Příští sedění zejtra o 9 hod., předseda žádá, aby poslanci přišli v pravý čas. Konec o 8 hod. 25. min.

29. Sezení zemského sněmu

dne 21. března 1863.

Začátek v 9 hod. 30 min. Levice velmi slabě obsazena.

Prijaly se bez řeči §. §. 60., 61., 62. 63. — Cl. 64. vládní předloha, jenž narizuje, že správní rok obecní má se srovnávat se správním rokem státním, jest v předloze odboru vynechán.

Stumm er žádá za přijetí toho §., poněvadž prý by to bylo nepohodlné, kdyby měly mít obce dvojí účtování.

Juraj da myslí, že se to má ponechat obcím na vůli, poněvadž mnohým obcím je to pohodlnější účtovat jako posud.

Dr. Pražák mluví proti Stummerovi, dr. Adamcík proti Pražákovi, též tak dr. Mandelblík a hr. Kinský. Dr. Pražák odpovídá, že dle jeho náhledu by ani neměla mítí země stejný správní rok se státem, poněvadž pak jedno zastupitelstvo, totiž říšská rada, zemské sněmy bude štvaťi druhé, aby mohlo uzavřítí rozpočet. — Prijal se však návrh Stummerův.

Bez řeči schváleny jsou §. §. 64. a 65., postváním, §§. 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72

Při §. 73. žádá odbor, aby z rozličných platů úředníků a služebníků zemských neplatilo se žádných přírážek, ale jenom pokud nepodléhají dani z důchodů. Dr. Adamcík žádá, aby jak dle vládní předloha, neplatilo se vůbec žádných přírážek obecních z platů úřednických. Arcibiskup Olomoucký žádá, aby duchovní nemuseli platit přírážek, pokud jejich řádný plat nepřesahuje 600 zl. doufaje, že sněmovna, která nekdávno ukazovala se tak útrpnou ke kněžím, neodepře této žádosti svého svolení.

Dr. Adamcík hájí první odstavec návrhu vládního.

Dr. Kaufmann přidává k návrhu arcibiskupovi, aby také učitelé neplatili přírážek obecních, pokud nemají 600 zl.

Arcibiskup shoduje se s tím, dokládaje, že by to byl hned sám řekl, ale poněvadž prý malo který učitel dosáhne tak vysokého platu, uznávalo to za zbytečné. On prý doufá, že brzo něco se stane pro ulevení veliké bídě učitelské.

Dr. Pražák mluví proti Adamecíkovi, shoduje se však s p. arcibiskupem a dr. Kaufmannem. První odstavec přijal se dle návrhu vládního, odst. 2. dle návrhu p. arcibiskupa.

V čl. 74. jest určeno, na která zřízení mají platit jen ti, kdož mají domy své v obci anebo své živnosti v obci provozují.

Lausich navrhl, aby i z gruntovní daně platil se příspěvek na všechna zřízení obecná.

Hr. Gabor Serényi je proti tomu, též v Hopfen. Dr. Kaufmann žádá, aby se vymínila dlužba, poněvadž té potřebují také majetníci gruntů, jezdicé po ni, atedy také na ni platí. — Článek přijat jest dle návrhu odboru.

V čl. 75. žádá dr. Kaufmann, aby se vynechala slova „velký statek nebo obvod obce,“ čehož však neschváleno.

V čl. 76. navrhuje odbor, aby k jistým uzavřením o přírážkách bylo zapotřebí 3/4 těch, kteří mají volební právo, zavírají a v sobě oni nejvyšší poplatníky, kteří dohromady platí více než polovici veškerých daní prímých v obci předepsaných.

sebe; lid byl od šlechty víc utiskován než od Rusů a proto nebral žádného podílu v tomto ruchu revolučním. Povstalci sami bývali nesvorní.

Nynější povstalci nelíší se mnoho od starých: to jedině, že na lid se bere více ohledu. My litujeme velice, že krev bratrská teče, že vraždí se synové jedné matky na vzajem, že se prolévá krev bratrská jednoho velkého národa, jenžby svorností snů svých dospívati měl k veliké světovědné budoucnosti.

Vyslovující pak též oškliřivost svou nad divným vražděním, jehož dopouští se sveřepý vojn ruský proti šedým kmetům, slabým ženám a nemluvnátkům u prsou matek, přáli bychom, aby vláda ruská tomuto středověkému vraždění zabránila se snažila; jinak uvalí na se spravedlivý hněv a opovržení veškerého Slovanstva.

O nynější revoluci však, zdá se nám, že nezíská jí národ polský ničeho, nýbrž že se hluboko zakrvácí a že připraví sobě osud horší než byl minulý, neboť strana činu a pokroku není posud stranou národní.

Poláci málo pečovali o to, aby se probudil národ, aby dospěl k uvědomění národnosti a velikého úkolu vlastní své.

Poláci nedovedli toho až posud, získati sobě vlastní národ svůj, jakž medle dovedou získati vlastní své svobodu? My zajisté přejeme jim zdárného úspěchu, aby nalezi konečně ukončení tužeb svých; avšak tyto tužby nesmějí býti jednostranné, nýbrž mají býti národní — slovanské!

Státní dluh.					
5 % rak. č.	68.70	5% Hlohnická dráha	81.50	Palfské po 40 zl.	36.50
5 - Národní půjčka	81.15	5 - Spol. pro paroplavbu	93.—	Clarské po 49 zl.	36.75
5 - Lit. B.	97.—	5 - Západní dráha	97.25	St. Genoisé po 40 zl.	36.75
5 - Lombard. Benát.	103.50	Státní dráha po 275 kr.	128.—	Peštské po 40 zl.	36.—
5 - Metaliky	74.60	Listy zastavné.		Windischgrätzské po 20 zl.	21.50
4 1/2 " "	65.—	Gletě	104.75	Waldsteinské po 20 zl.	23.50
4 " "	57.75	10leté	100.—	Keglevičské po 10 zl.	16.75
3 " "	43.25	Slosovatelné	90.—	Kurs zlatých mincí.	
2 1/2 " "	37.50	— v rak. č.	85.60	Kortina	15.70
1 " "	—	Akcie.		Čis. minc. dukáty	5.46
1/2 " Banko	55.—	Úvěrního ústavu	213.80	Ražené dukáty	5.46
Komské děchodní listy	16.75	Národního banku	797.—	Napoleondor	9.18
Slosovatelné od r. 1839	152.50	Fskompt spol.	638.—	Souverainor	15.80
— v pětinach	147.50	Loydu	236.—	Ruský imperial	9.38
Slosovatelné od r. 1854	92.50	Spol. pro paroplav. na Dunaji	432.—	Pruský Fridrichdor	9.64
— od r. 1860	93.80	Peštského řetěz. mostu	398.—	Anglický Sovereign	11.48
— v pětinach	94.90	Vídeňské parn. mlýna	393.—	Pruské poklad. poukázky	1.70
5% Vyvazovací oblig.		Severní dráhy	185.70	Stříbro	113.50
Dolnorakouské	87.75	Státní dráhy	232.—	Kupony národní půjčky	113.50
Hornorakouské	83.75	Parub.-Liberecké dráhy	130.25	Směnky.	
České	86.—	Západní dráhy	150.50	Augsburk za 100 zl. jhon. č.	96.60
Moravské	87.25	Česká západní dráha	163.75	Berlin za 100 zl. tolarů	—
Stýrské	88.—	Potiské dráhy	147.—	Frankfurt za 100 zl. něm. č.	96.70
Krájnské	86.—	Haličské dráhy	214.50	Hamburk za 100 m. h.	85.75
Uherské	74.25	Hradecko-Křibavské dráhy	157.—	Londýn za 10 lib. šterl.	114.50
Temeš.-Ban., Chorv. a Slav.	73.—	Losy.		Milán za 100 zl. r. č.	—
Sedmíhradské	71.75	Úvěrního ústavu po 100 zl.	135.60	Paříž za 100 franků	45.40
Haličské	72.25	Spol. pro paroplavbu na Dunaji	99.25	Bukarešť za 100 val. p.	—
Bukovinské	71.50	— po 100 zl.	122.—	Amstřed za 100 p.	—
Prioritní obligace.		Terstské po 100 zl.	97.—	Směn diskonto	5.5
5% Jižní dráha	120.50	Esterské po 40 zl.	37.50	Bank. diskonto na směnky	5%
5% Severní dráha	92.50	Salmské po 40 zl.	37.50		

(10) **SKLAD HODIN.** (4)

M. J. Rezníček,

hodinář v Brně,

v poštovské ulici číslo 454

odporučuje svůj sklad

všech druhů hodin

v nejlepší jakosti a v cenách levných.

Zakázky z venkova jakož i všelikeré opravy hodin rychle a co nejdříve se stávají a ručí se za ně.

17—3

Kancelář

c. k. oprávněného a přísedního civilního inženýra

JANA LORENZE

jest v Brně, na ulici Alžbětinské č. 252,

v Kellnerově domě,

kdežto se veškeré technické práce, jako: vyměrování, rozdělování gruntů, scelkování rolností, návrhy ku stavbě vysoké, vodní a silniční atd. přijímají a rychle vyhotovují. Na písemné dotazy p. t. stran venkovských hned se odpovídá.

21—1

Jan Prokop,

hostinský v Měnské ulici

„U KOROPTVE“

v slovanském hostinci

opporoučí se P. T. ctěným pánům hostům dobrým nápojem a dobrou i lacinou stravou.

(15)

Fr. Karafiat,

(2)

kněhkupectví v Brně (ve Ferdinandské ulici č. 433),

opporučuje všem příznivcům literatury mimo svůj bohatý sklad kněh, a služby své k rychlému a slušnému obstarání kněh v jazyku slovanském i cizím, pak muzikalií a výrobků uměleckých kdekoli jinde oznámených; co ale okamžitě v zásobě není, to nejrychleji a v nejkratší době se zaopatří.

Vlastním nákladem však vyšlo a ve všech řádných kněhkupectvích dostati lze:

Poradce

pro

obecní představené a pisáře

v záležitostech obecních, policejních, vojenských, bernických, živnostnických, soudu trestního a civilního, v záležitostech pozůstalosti, poručenství, pozemní knihy a jiných občanských záležitostech.

Sestavil Jos. Mezírka.

2 díly. Cena sešitě 3 zl. 16 kr., vaz. 3 zl. 50 kr.

Obsah:

O novém zřízení státní správy. I. Pojmy v povinnostech obecních ze svazku obecního vyplývajících. — II. Policejní záležitosti. — III. Bernické záležitosti. — IV. Záležitosti vojenské. — V. Záležitosti živnostnické. — VI. Trestní právo. — VII. Civilní právo. — VIII. O pozůstalostech a věcech poručených. — IX. Věci týkající se kněh pozemních. — X. Jiné občanské záležitosti.

Formuláře, v záležitostech obecních, ve věcech policejních, vojenských, bernických, živnostnických, trestních, civilních, soudních a pozůstalostech, ve věcech poručených, pozemní knihy a t. d.

Tato kniha vůbec co dobrá a užitečná známa jest, i od větší části c. k. okresn. soudů obecní představeným příliš schvalována byla, kterým způsobem již asi 3500 výtisků v Čechách, na Moravě a ve Slezsku se odbylo.

Vydavatel, dlouholetý kancelista, jen to do dila svého přijal, což nepochybně pro všechny představené obcí, měšťany a pisáře důležitě a potřebno jest. Velmi rozsáhlý obsah příručného poradce tohoto ale převyšuje všechna jiná vypracování podobného druhu, ne jen laciností, uýbrž i zvláště výbornou úplností svou.

Katolický Katechismus

v otázkách a v odpovědích,

čili

Rukověť

u přednášení a vysvětlování katechismu,

od

Antonina Hejbala,

kněze církevního arcibiskupství Olomouckého

Třetí vydání.

Cena sešitu 1 zl. 80 kr. r. č.

Tímto dílem se slušně poslouží pánům učitelům knihou pomocnou, pro které se mnozí žádostivě, ale posud marně ohlíželi v knihárnách svých česko-slovanských.

Obrazy z Moravy

s obzvláštním ohledem na starostitost a památky, jako:

hrady, zámky, kostely, léčící místa, dílny a t. d.

Přiložený výklad obsahuje vysvětlení a mnohá data z historie země.

Sestavil Jiří Šimanitsch.

V zásobě ještě jsou 4 sešity, obsahující:

Hostyn u Bystřice,

Pernštýn,

Rožnov a

Zříceniny Hukvaldské.

Cena sešitu 20 kr. r. č.

(4) **Veledůležitě navěští.**

SKLAD KOSTELNÍCH PARAMENTŮ.

BINDER A ZAJÍČEK V BRNĚ,

v Koblížné ulici č. 63.

opporučují veleběnému duchovenstvu, jakož i všem p. t. patronům a dobrodincům chrámů Páně svůj velmi dobře zřízený sklad kostelních a měsničních rouche, obrazů svatých v oleji, předmětův řezbářských a pozlacených, a veškerých k službám Božím potřebných náčiní kovových v ceně fabrické, zvláště chrámového náčiní vyráběného v c. k. pr. továrně pánů V. Bachmanna a K. Scháka na zboží alpa-kové a ze stříbra čínskému.

Rozkazy všech zde uvedených a do oboru toho sahajících předmětů přijímají a co nejrychleji vyplnějí se, vůbec ručí se za čerstvou a dobrou posluhu.

Spolkům pak tělocvičným, střeleckým a zpěvackým

nabízí se k vytvoření trikolory a praporů, jak vyřizovaných tak malovaných, při čemž nemohou mlčením opomocnouti, že krásný skřivostný prapor zpěvackého spolku „Besedy Brněnské,“ o němž v mnohých časopisech pochvalně zmínky se staly, v jejich zájvodu vyhotoven jest.

Kdož korouhve a prapory na venkov objednatí zamýšlí, necht nám laskavě spolu nákras posle či nápodobí a popise, jak vyřizování na praporu vypadati by mělo.

NB. Na vše ostatní dotazy odpovíme bez meškání v listech vyplacených.